

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W imię Boże!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośzeniem w dom 3 89 zł, miesięcznie 1,30 zł. przy wysyłce opaskowej pod poszczególnym adresem kwart. 4,00 zł, w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgji 30 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara amerykańskiego. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry

Na wtorek, 9-go maja 1933 r.

Niebezpieczny projekt ustawy małżeńskiej znowu na widowni

Opracowany przez prof. Lutostańskiego projekt ustawy małżeńskiej został uchwalony przez komisję kodyfikacyjną jeszcze w roku 1924, a dopiero w roku 1931 ośmielono się go opublikować.

Jeden z doskonałych znawców prawa małżeńskiego prof. Domański pisze:

„że projekt został wygotowany i uchwalony według celowo ułożonego planu, bez liczenia się z opinią społeczeństwa, a nawet z poglądami innych członków komisji kodyfikacyjnej, nie biorąc bezpośredniego udziału w pracach podkomisji i komitetu organizacji prac”.

Projekt ten zawierał tak zbliżone do bolszewizmu zasady, tak niszczył podstawowe węzły związku małżeńskiego, że spotkał się ze stanowczym i jednolitym potępieniem ze strony całego społeczeństwa.

Po uchwaleniu potępiających rezolucji na wiecach, które odbyły się w każdym miasteczku, nawet w każdej wsi, nie było już zupełnie mowy o tym, by sejm mógł uchwalić ów bolszewicki projekt małżeństwa, więc złożono go do aktów, mimo bardzo energicznej obrony ze strony „reformatora życia seksualnego” Dra Boya-Zeleńskiego i grupy jego krzykliwych zwolenników wolnomyślicieli, którzy prowadzili dalszą propagandę za pośrednictwem Ligi pracy kobiet, tudzież niestety za pośrednictwem Rodziny wojskowej.

Propaganda ta była zupełnie bezowocna, bo społeczeństwo polskie już się dobrze zorientowało co do wartości tych półbolszewickich reform potrzebnych dla pomajowych dygnitarzy, którzy uzyskawszy wysokie godności i olbrzymie dochody chcą sobie w łatwy sposób wymieścić żony na nieco młodsze i bardziej „reprezentatywne”, bo dawne, z którymi zawarli śluby, gdy byli jeszcze mało znaczącymi krzykaczami, lub skromnymi kapitanami, już im dzisiaj nie odpowiadają.

Myliłby się jednak ktośby przypuszczał, że sprawa ta już jest dawno pogrzebana. — Owszem nabrała ona obecnie po uchwaleniu nieograniczonych pełnomocnictw ustawodawczych dla nieznanego jeszcze Prezydenta Rzeczypospolitej pełnej aktualności i za jednym pociągnięciem jego pióra może się stać w najbliższych tygodniach obowiązującą ustawą.

Objawem zbliżającego się niebezpieczeństwa jest żywa polemika jaka się toczy w sprawie projektu ustawy małżeńskiej na łamach „Gazety Sądowej Warszawskiej”, która drukuje sążniste artykuły prof. Lutostańskiego w obronie projektu, a która odmówiła umieszczenia surowej

wej lecz przedmiotowej krytyki napisanej przez prof. Domańskiego.

Są to oznaki zbliżającej się burzy. — Katolickie społeczeństwo będzie musiało znowu wyteńczyć wszystkie swoje siły, w obronie swych podstawowych zasad chrześcijańskich.

Czy będzie ogłoszona amnestja powszechna?

W związku z nadchodzącym dniem wyborów nowego Prezydenta Rzplitej, w kołach politycznych obiega pogłoska o mającej nastąpić amnestji. Ogłoszenie tej amnestji miałyby nastąpić po wyborze, zaprzysiężeniu i objęciu urzędowania przez nowo wybranego prezydenta. Jak wiadomo, taka powszechna am-

nestja miała miejsce w roku ubiegłym, a to z powodu wprowadzenia jednolitego kodeksu karnego dla całego państwa. Mająca nastąpić amnestja ma być znacznie szersza od zeszłorocznej i ma objąć również i przestępców politycznych. Ile w tem prawdy, najbliższa przyszłość pokaże.

Obchód Święta Narodowego

W dniu Święta Narodowego w całej Rzplitej odbywały się uroczyste obchody. Rozpoczęły je nabożeństwa w świątyniach wszystkich wyznań z udziałem przedstawicieli władz państwowych, samorządowych, wojska i organizacji,

poczem następowały defilady oddziałów wojskowych, p. w., młodzieży szkolnej itd. W godzinach popołudniowych i wieczornych odbywały się akademje i uroczyste przedstawienia w teatrach.

Oferta pokojowa Hitlera

Poseł polski w Berlinie p. Wysocki odwiedził w dniu 2 maja br. kanclerza Rzeszy. Rozmowa, w której uczestniczył m.in. spraw. zagranicznych Niemiec Neurath, dotyczyła aktualnych zagadnień politycznych, które odnoszą się do stosunków polsko-niemieckich. Kanclerz zaznaczył zdecydowanie zamiar rządu niemieckiego utrzymania swojego nastawienia i postępowania jaknajściślej w ramach istniejących traktatów. Poza tem kanclerz Rzeszy wyraził życzenie, aby oba kraje swoje wspólne interesy rozpatrywały i traktowały bez namietności.

Rozmowa, która miała miejsce 2 bin. między kanclerzem Rzeszy w obecności ministra spraw zagranicznych barona von Neuratha z po-

siem polskim w Berlinie dr. Wysockim i której treść opublikowana została przez biuro Wolffa, wpłynęła uspokajająco na stosunki niemieckopolskie.

W związku z tą rozmową przyjął minister spraw zagranicznych pan Beck w czwartek posła niemieckiego w Warszawie p. von Moltkego i w rozmowie potwierdził, że rząd polski ze swej strony ma zdecydowany zamiar utrzymywać swe nastawienie i postępowanie jaknajściślej w ramach istniejących traktatów.

Polski minister spraw zagranicznych wyraził dalej życzenie, by obydwa kraje swe wspólne interesy rozpatrywały i traktowały bez namietności.

Spadek kursu dolara i funta

Izba reprezentantów (sejm) Stanów Zjednoczonych przyjęła uchwalony przez senat projekt ustawy, upoważniającej prezydenta Roosevelta do wprowadzenia inflacji dolara. Wartość dolara w stosunku

do złotego polskiego ma być doprowadzona do 6 zł. 61 gr.

Na giełdzie warszawskiej w dniach ostatnich dolar naradził się zniżkuje. Zniżkuje również i funt angielski.

Bank Polski rozpoczął sprzedaż biletów skarbowych

„Gazeta Polska”, „Kurier Poranny” i inne gazety sanacyjne zamieściły olbrzymie, naturalnie sownie zapłacone, ogłoszenia o sprzedaży I-oj serji biletów skarbowych wypuszczonych przez skarbu państwa w ilości 75 milionów złotych.

Bilety skarbowe wypuszczone zostały w odcinkach po 1000 i 10.000 złotych. Procenty od nich płatne są zgóry przez odpowiednią bonifikatę sum.

Terminy płatności poszczególnych biletów ustalone są w momen-

cie ich sprzedaży przez wpisanie w odpowiedniej rubryce przez kasjerów Banku Polskiego daty wystawienia. Terminy płatności przypadają więc za 3 lub 6 miesięcy od wpisanej daty, zależnie od rodzaju biletu.

Protesty wyborcze

Sąd Najwyższy ustalił program rozpatrywania dalszych protestów wyborczych, których pozostało jeszcze do załatwienia 52 z 12 okręgów. W ciągu maja i czerwca, następnie po przerwie letniej także w ciągu września i października odbywać się będą posiedzenia niejawnie, poświęcone rozpatrywaniu formalnej strony protestów. W maju i czerwcu rozpatrzone będą protesty przeciw wyborom do Sejmu w okręgu Wadowice (15 maja), w okręgu Rzeszów (22maja), w okręgu Kraków (29 maja), w okręgu Lublin (12 czerwca).

Jawnie, posiedzenia Sądu Najwyższego w sprawach protestów wyborczych, rozpoczną się dopiero w końcu października czyli, że rozpatrywanie ich potrwa niemal do końca kadencji izb ustawodawczych.

Zmiany w rządzie?

W kołach sanacyjnych utrzymują, że przy rekonstrukcji gabinetu, jaka nastąpi po wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, teke ministra sprawiedliwości otrzyma prezes „Strzelca”, adwokat i poseł z BB p. Paschalski, a wiceministrem sprawiedliwości zostanie jeden z obrońców Gorgonowej, adw. Ettinger.

Gandhi zapowiada nową głodówkę

Przywódca Hindusów, Mahatma Gandhi ma rozpocząć 8 maja ponowną głodówkę, która ma trwać trzy tygodnie. Obawiają się, że Gandhi tym razem nie wytrzyma takiej próby, która z pewnością zakończy się jego śmiercią.

Ostatnio Gandhi do więzienia, w którym przebywa, wezwał swego syna, któremu oznajmił o swem postanowieniu. Syn Gandhiego w ciągu dwóch godzin starał się bezskutecznie odwieść ojca od tego zamiaru.

Głodówka, według Gandhiego, nie ma podłoża politycznego. Mahatma dąży jedynie do wewnętrznego oczyszczenia — jednakże panuje przypuszczenie, że postanowienie Gandhiego wywołane jest niezadowolaniem ze stanowiska Hindusów w kwestji, zniesienia ograniczeń dla parjasów.

Powaga obecnej większości sejmowej równa się zeru

Przed kilku laty społeczeństwo polskie nasłuchiwało się dość przewisk i pogroźek pod adresem większości sejmowej, która nie chciała się ugiąć przed groźbami świstu barta i sumiennie wykonywała swój obowiązek szczególnie w zakresie kontroli wydatkowania pieniędzy państwowych.

Niektórzy twierdzą, że Brześć był tylko zakończeniem procesu przed Trybunałem Stanu o bezprawne wydanie przeszło pół miljarde złotych z pieniędzy państwowych, a Lieberman, który ze szczególną natarczywością żądał wyjaśnienia, co się stało z ówymi słynnymi ośmioma milionami złotych, spotkał się w Brześciu ze szczególnie dokuczliwym traktowaniem ze strony pułkownika Kostka Biernackiego.

Wybrana, czy raczej mianowana w czasie tak zwanych „wyborów brzeskich” większość sejmowa B.B.W.R. nie objawiła nigdy chęci w kierunku uprzykrzonej kontroli pieniędzy państwowych, lecz mimo to sejm w dalszym ciągu jest wysyłany na przymusowe wakacje, a uchwalone przed miesiącem pełnomocnictwa przewodniczącego dla nieznanego jeszcze Prezydenta, i to bez żadnego ograniczenia, z wyjątkiem zmiany konstytucji, najlepiej świadczą o tym, że większość sejmowa, jaką stanowi batalion posłów B.B.W.R., sama uznaje swoją zupełną bezwartościowość.

Rola sejmu, dzięki tej rekruckiej polityce B.B., została zredukowana do roli stanów generalnych z czasów najciemniejszego absolutyzmu. Przedstawiciele „stanów”, a więc szlachty, mieszczan i chłopów w XVII i XVIII wieku w państwach rządzonych absolutnie przez monarchów, mieli prawo uchylać podatki i wносить pokorne prośby do tronu, ale gdy ktoś z tych „posłów” odważył się zapytać, na co zostały

obrócone te pieniądze, ściągnięte z ludności, to został zakuty w dyby i rzucony do ciemnego lochu, skąd już nigdy nie wyszedł na światło słońca.

Dyktaturze, która zwała się w XVIII wieku „oświeconym absolutyzmem”, towarzyszyła skrajna ciemnota, głód i nędza mas ludowych, tudzież huczne zabawy uprzywilejowanej elity dworsko-szlacheckiej, której było wszystko wolno. Nawrót do starego samodzielnia byłby dla obecnego społeczeństwa wprost katastrofa, a jednak spotykamy się z objawami tego nawrotu.

Wszak jedną z najważniejszych czynności Sejmu i Senatu jest udział w Zgromadzeniu Narodowym, celem wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej. Decydujący głos przy wyborze ma naturalnie większość sejmowa i senacka, jaką posiada

klub B.B.W.R., a jednak mimo to, że wybór Prezydenta odbędzie się za parę dni, bo w dniu 8 maja, sprawa kandydatury nie została ani w klubie B.B., ani też w sanacyjnej prasie dotychczas nawet poruszona. Klub B.B.W.R. czuje doskonale, że w tej sprawie nie ma nic do mówienia, że posłowie i senatorowie muszą głosować według otrzymanego rozkazu, choćby to sprzeciwiało się ich przekonaniom. Swoich przekonani i swego zdania, jak widać, mieć im nie wolno. Posłowie z klubu B.B. dowiedzą się o nazwisku kandydata najwyżej na dzień przed wyborem, bo marszałek Piłsudski nie zwykł zdradzać swych planów przed swoimi własnymi szeregowcami, którzy faktycznie jego rozkazem ostali odkomenderowani na ławki sejmowe.

Wszystko to razem wzięte stanowi smutną farsę, która jednak może się skończyć tragicznie.

Wielka rewja wojskowa w Moskwie

W dniu pierwszego maja odbyła się w Moskwie wielka rewja na czerwonym placu wobec najwyższych władz państwowych i partyjnych ze Stalinem, Kalininem i Mołotowem na czele oraz korpusem dyplomatycznym, który zjawił się in corpore z wyjątkiem ambasady angielskiej, która demonstracyjnie nie wydelegowała ani jednego reprezentanta, podobno wskutek specjalnego rozporządzenia z Londynu. Przebiegała ona w sposób imponujący, podobno naszkolony przez Wołoszylowa wzięło udział około 500 szybkobieżnych czołgów, kilka-

set ciężkich dział, ciągniętych przez traktory oraz około 300 samolotów, powszechną uwagę zwrócił nowy typ ciężkich czołgów produkcji sowieckiej, uzbrojonych w kilka dział różnych kalibrów. Po 5-godzinnej defiladzie wojskowej rozpoczęła się manifestacja cywilna, która trwała do wieczora. Wśród kukiel niesionych w pochodzie przeważały karykatury Hitlera i „angielskiego imperialisty”. Artykuły, umieszczone w prasie z okazji 1 maja, również zawierają liczne akcenty antyniemieckie i antyangielskie. Wieczorem odbył się szereg akademii i obchodów lokalnych uroczystości. Uroczystości będą trwały 3 dni. Najbliższe dzienniki ukażą się 4 maja.

Warszawskie plotki

Sanacja ma duży klopot z wyborem Prezydenta, gdyż marszałek Piłsudski nie raczył objawić im swojej woli, a ponadto wstrzymanie opozycji od udziału w Zgromadzeniu narodowym wyprowadza ich wprost z równowagi. — Grożą stronnictwom opozycyjnym, że na wypadek bojkotu Zgromadzenia narodowego rozwiążą wszystkie stronnictwa opozycyjne.

Dowcipni, w rodzaju Sanojcy, zapytują Sławka, co będzie, jeżeli marszałek Piłsudski do dnia 8 maja nie objawi swojej woli, nie wyda rozkazu na kogo głosować.

Pułk. Sławek miał wyjaśnić, że Zgromadzenie Narodowe będzie trwało dwa dni.

W pierwszym dniu wystawiona będzie kandydatura marszałka Piłsudskiego. Po głosowaniu marszałek Sejmu uda się do elekta z zapytaniem, czy przyjmuje wybór. Marszałek oczywiście kandydatury nie przyjmie i wskaże elekta oraz ma doręczyć list Świtalskiemu z wyjaśnieniem, dlaczego nie chce przyjąć tego urzędu. Jak spodziewają się, wyjaśnienia marszałka będą miały duże znaczenie polityczne i mogą się stać wielką sensacją. Wybór wskazanego elekta nastąpiłby drugiego dnia.

W jaki sposób marsz. Piłsudski założy się o osobie przyszłego Prezydenta dowiemy się jednak ostatecznie dopiero w poniedziałek.

Przed wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Blok Ludzi Ślepo Posłusznych

Od wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej dzieli nas zaledwie parę dni, lecz do dnia dzisiejszego kandydat na Prezydenta nie jest jeszcze znany, wiadomo tylko tyle, że ma go wyznaczyć marszałek Piłsudski.

Do tego aktu wyborów ustosunkowała się opozycja negatywnie z tego względu, że uważa ostatecznie wybory do sejmu i senatu za cały szereg gwałtów, którymi sfałszowano

wyniki głosowania. — Zdaniem opozycji sejm obecny nie nadaje się w ogóle do dokonania wyborów Prezydenta.

Stosunek sił w Zgromadzeniu Narodowym.

Wobec powyższego stanowiska stronnictw opozycyjnych w wyborach weźmie udział wyłącznie tylko

TAK OBCHODZONO 1 MAJA W WIEDNIU.
Wojska austriackie na ulicach Wiednia z karabinami maszynowymi.

klub B.B.W.R., który liczy razem z przybudówkami w guście partii chłopskiej Kulisiewicza 320 posłów i senatorów, podczas gdy opozycja posiada razem 235 posłów i senatorów.

W historii Europy nie ma podobnego wypadku, by jedna partja wybierała głowę państwa. Większość głosuje na swego kandydata, opozycja przeciwstawia mu swego. Tak zresztą było i u nas w latach 1922 i 1926.

Dziś nie można mówić nawet, by większość to jest B.B.W.R. głosowało na swego kandydata, skoro na parę dni przed wyborem ten kandydat tej właśnie większości zupełnie nie jest znany, skoro ta większość nie może się nawet zastanawiać nad tym lub owym kandydatem, bo kandydat zostanie jej w dniu 8 maja podyktowany i to nawet nie przez rząd, jako taki, ale przez ministra spraw wojskowych, bez wiedzy innych członków rządu. — Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, powinien się więc nazwać „Blokami ludzi ślepo posłusznych”.

Jak donosi katowicka „Polonja” — w klubie pułkownikowskim przy ulicy Foksal nr. 16 na kilka dni przed wyjazdem marsz. Piłsudskiego do Wilna miało się odbyć pułkowe zebranie wpływowych pułkowników, na którym postanowiono, aby Zgromadzenie Narodowe rozpocząć od manifestacyjnego wyboru marsz. Piłsudskiego na Prezydenta Rzeczypospolitej. Po wyborze marszałek Świtalski i prezes Sławek mieliby się udać do Belwederu, by prosić marsz. Piłsudskiego o przyjęcie najwyższej godności w państwie. Marsz. Piłsudski, według zaś informacji, przyjąłby wybór, gdyby został dokonany przez cały Sejm. Wybór taki byłby jednak dokonany tylko głosami BB., a takiego wyboru czynnik decydujący nie pragnie, gdyż otrzymałby go zawsze.

Marsz. Piłsudski — jak pisze dalej „Polonja” — odmówi i wtedy dopiero wyjawi nazwisko kandydata, którego pragnąłby widzieć na stanowisku Prezydenta Rzeczypospolitej. Dzień 8-go maja pokaże, ile w tej pogłosce jest prawdy.

Mimo prześladowań lud garnie się do Boga

„Vossische Zeitung” donosi z Moskwy, że w wigilję Wielkanocy już nad wieczorem wszystkie, nieliczne zresztą, niezniszczone jeszcze przez bolszewików cerkwie, w których odbywały się nabożeństwa, były niesłychanie przepełnione.

Aczkolwiek padał gruby, mokry, śnieg, setki ludzi stały przed cerkwiami, nie mogąc dostać się do wnętrza i słuchały przez otwarte drzwi nabożeństwa.

Kapłani nie byli w stanie z powodu tłoku, odbyć o północy obrządku obchodu, zwiastującego zmartwychwstanie Chrystusa.

Ameryka nie dopuści do dalszego zbrojenia się Niemiec

Korespondent „Excelsiora” donosi z Waszyngtonu, że rząd Stanów Zjednoczonych w czasie obrad genewskich w sprawie zbrojenia przeciwstawi się wszelkim próbom ponowienia zbrojeń Niemiec. Szczególny nacisk Ameryka położy na niedopuszczenie uzbrojenia się Rzeszy niemieckiej w artylerię, samochody pancerne i tanki oraz samoloty wojenne i łodzie podwodne.

Dwie konfiskaty „Gazety Grudziądzkiej”

Dwa ostatnie numery „Gazety Grudziądzkiej” t. j. nr. 52 na czwartek 4 maja i nr. 53 na sobotę 6 maja uległy konfiskacie. W nr. 52 uległa konfiskacie część artykułu pisał Wojtasik p. t. „Chłop jako budowniczy Polski” — znajdującego się na 2-giej stronie Gazety i to od słów „Rządy obecne” do słów „zdeprawowanej szlachetczyzny”.

Według orzeczenia sądowego w oznaczonych ustępach artykułu mieszczą się znamiona występku z artykułu 170 kodeksu karnego, który to kodeks obowiązuje na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a więc i w Warszawie również. Tymczasem jak się przekonałszy, tenże artykuł w tygodniku „Zielony Sztandar”, wychodzącym w Warszawie, nie został skonfiskowany, a więc się dopatrzone się w treści tego artykułu ani występkę z artykułu 170 kodeksu karnego, ani występkę z jakiegokolwiek innego paragrafu kodeksu karnego. Wynika z tego, że jeden i ten sam artykuł w „Gazecie Grudziądzkiej” może stanowić przedmiot występkę, a w innej gazecie również czytanej i sprzedawanej w Grudziądzu, nie stanowi przedmiotu występkę.

W nr. 53 „Gazety Grudziądzkiej” skonfiskowano 36 wierszy z rezolucyj umieszczonych w sprawozdaniu z obchodu 25-lecia pracy parlamentarnej prezesa Witos. Konfiskacie uległa część rezolucyj dotyczących sprawy brzeskiej i wyborów Prezydenta.

O rezolucjach w sprawie brzeskiej, podobnych tym, które zostały w „Gazecie Grudziądzkiej” skonfiskowane, sanacyjny krakowski „Kurjer Ilustrowany” tak pisze:

„W Raciawicach odbył się zapowiedziany przez Stronnictwo Ludowe

wiec, który zgromadził około 4 tysięcy uczestników.

Na wiec przybyli posłowie Witos, Waleron, Wojtasik i sen. Ciastek.

Oprócz przemówień okolicznościowych o Konstytucji 3 Maja, głównym tematem były aktualne sprawy polityczne, w szczególności przypadający na dzień 9 maja termin kasacji t. zw. „sprawy brzeskiej”.

Jak donosi agencja „Iskra”, Witos o tej sprawie nie wspominał, natomiast przemówienie jego odznaczało się daleko idącym radykalizmem, zaś pos. Wojtasik zdradził istotny cel manifestacji, wezwał bowiem obec-

nych chłopów, aby dnia 9 maja nie pozwolili zabrać swoich posłów do więzienia, przesądzając niejako orzeczenie najwyższej instancji sądowej.”

8. Ko. 1499/33.

Postanowienie.

W sprawie karnej przeciwko Tadeuszowi Pokorskiemu, odpowiedzialnemu redaktorowi czasopisma „Gazeta Grudziądzka”, zamieszkałemu w Tuszewie powiat Grudziądz, o występki prasowy,

Sąd Grodzki w Grudziądzu w dniu 2 maja 1933 r. po rozpoznaniu wniosku

Starosty Powiatowego w Grudziądzu z dnia 2 maja 1933 r. L. Nr. B. 10/46, postanawia zająć cały nakład czasopisma „Gazeta Grudziądzka” nr. 52 z dnia 4 maja 1933 r.,

albowiem

w artykule na stronie drugiej pod tytułem: „Chłop jako budowniczy Polski” od słów: „Rządy obecne” do słów: „zdeprawowanej szlachetczyzny” mieszczą się znamiona występku z art. 170 k.k. łącznie z par. 20 ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 r.

Grudziądz, dnia 2 maja 1933 r.

Sąd Grodzki (—) Salicki.

Wygotowano:

Grudziądz, dnia 2 maja 1933 r.

(—) Szyman, j. Sekr. Sądu Grodzkiego

Zbrodniczy zamach ukraińskiego bojowca we Lwowie

W ub. piątek wieczorem kierownik sekcji ukraińskiej Wydziału śledczego we Lwowie, aspirant P.P. Ciesielczuk, udał się za rogatkę Janowską na spotkanie z pewnym osobnikiem, który zgłosił swe usługi informacyjne.

Gdy aspirant Ciesielczuk zbliżył

się do miejsca spotkania osobnik ów z odległości 10 kroków skierował do asp. Ciesielczuka broń, chcąc oddać strzał, jednakże pistolet — zaciął się.

Wciągnięty w zasadzkę aspirant w obronie własnego życia oddał strzał, który ranił napastnika.

Stwierdzono, iż osobnik ów nazywa się Stefan Nycz i jest znanym bojowcem OUN. (Organizacja ukraińskich nacjonalistów), studentem politechniki gdańskiej.

O przebiegu zamachu dowiadujemy się następujących szczegółów:

Aspirant Ciesielczuk otrzymał w piątek w południe od Nycza, prawdopodobnie jako przynętę, najnowsze egzemplarze nielegalnych wydawnictw „Surmy” i „Rozbudowy nacji”, należących do rzadkości, przyczem Nycz obiecał dostarczyć mu bardzo cennych informacji konfidencjonalnych, ale w miejscu odludnym, rzekomo ze względu na możliwość wywiadu ze strony O.U.N. Jako miejsce spotkania wybrano pustkowie obok dawnej prochowni za rogatką Janowską, dokąd też aspirant Ciesielczuk udał się na wszelki wypadek w towarzystwie wywiadowców Orłowskiego i Sakry, postępujących za nim w pewnej odległości.

W pewnej chwili, gdy Ciesielczuk na stoku pagórka stał wyżej od Nycza, zwrócony do przodu, zamachowiec szybko dobył rewolweru i z odległości 4-5 kroków pociągnął za cyngiel.

W tym samym momencie Ciesielczuk strzelił, raz mierząc zgóry w głowę Nycza. Kula przeszła przez czubek czaszki, naruszając prawdopodobnie mózg. W tej chwili podbiegli wywiadowcy i ujrzeni w ciemności opodal dwa lub trzy cienie ludzkie, które skryły się w zaroślach. Byli to prawdopodobnie towarzysze Nycza.

O ile Nycz będzie żył i wyzdrowieje przed upływem terminu ustawowego, stanie on prawdopodobnie przed sądem doraźnym.

12 tysięcy dolarów przypadło dla sierot po urzędniku

Jak to w poprzednim numerze podaliśmy, największa wygrana 12 tysięcy dolarów w ostatnim losowaniu dolarówek padła na nr. 850.560. Dolarówka ta zakupiona została przez stowarzyszenie urzędników warszawskiej fabryki Norblin, które to stowarzyszenie zakupiło pozatem 1.800 dolarówek dla swoich członków.

Dolarówka, na którą padła wygrana, przypadła w udziale urzędnikowi

Kazimierzowi Jordanowi, który przed rokiem zmarł, pozostawiając żonę i troje drobnych dzieci.

W ten sposób w rok po śmierci ojca sieroty znalazły zabezpieczenie swego bytu w postaci 12 tys. dolarów. Zrozumiała jest rzecz, jaka radość zapanaowała w rodzinie, osieroconej przed rokiem przez ojca, który dzięki zapobiegliwości za życia przyczynił się do ugruntowania bytu swych dzieci.

Potworny wybuch wulkanu Krakatau

Wulkan Krakatau, leżący na małej wysepce w pobliżu Jawy, na Oceanie Indyjskim, wybuchnął z niebywałą dotąd siłą. Działalność wulkaniczna Krakatau przechodzi

swą gwałtownością wszystkie dotychczasowe wybuchy. Szkody materialne są bardzo znaczne. Liczba ofiar w ludziach dotąd nieznamą.

Kłeska głodu w Chinach

Według opublikowanej przez władze miejskie w Szanghaju (Chiny) statystyki, w ub. roku znaleziono w obrębie miasta, na terenach niezabudowanych, oraz wyłowiono z licznych kanałów zwłoki 10.000 osób. Są to zwłoki mieszkańców Szanghaju, którzy zmarli śmiercią głodową. W przeważającej części

są to zwłoki młodych dziewcząt zubożałych rodziców. Administracja miasta wskazuje w swej statystyce na fakt, iż wypadki śmierci głodowej stanowią 55 procent ogólnej śmiertelności w Szanghaju. Wielka ilość niepochoowanych zwłok świadczy o okropnym zubożeniu ludności miasta.

13 milionów bez pracy w Stanach Zjedn.

Ponura statystyka bezrobocia światowego.

Amerykański minister pracy Betterton opublikował statystykę o stanie bezrobocia w krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych. Ze statystyki tej wynika, że w czterech głównych krajach: w Anglii, Francji, Niemczech i Stanach Zjednoczonych w roku 1932 bezrobocie przedstawiało się następująco.

Anglia dwa i pół miliona, Niemcy 6 milionów, Francja 350.000, w Stanach Zjednoczonych 10 i pół miliona. W roku zaś obecnym bezrobocie wynosi w Anglii 2,700,000, w Niemczech 5,500,000, we Francji 345,000, w Stanach Zjednoczonych 13 milionów.

WALIGÓRA

Powieść historyczna z czasów Leszka Białego przez J. I. Kraszewskiego
Opracował Ignacy Zniński 36

— Czy ty nie wiesz, jak było? — zawołał. — Goc nie z tchórzostwa pierzchnęliśmy, chcieliśmy się pozbyć Odrowążów, bo ich nam było nadto i daliśmy ich na łup.

— Ludzie to wiedzą — przerwał Gromaza — tylko że i z tem niema się co chwalić. Więc jakbyście się zaciągali chcieli, lepiej insze imię weźmijcie.

— Z kim tu gadać? — spytał Jaszko.

— Widzi mi się, że ci Niemcy, co tu przybyli, będą sami gospodarzyć i dowodzić, bo niema komu.

Jaszko wychylił miód i wstał z ławy.

— Pójdę ich pomacam — rzekł

— a gdy co zyszcze, przyjdę do ciebie.

Spotkawszy w dziedzińcu Ottona von Saleiden przypóźniego i kilka słów z nim zamieniwszy, Jaszko za nim do izby pociągnął. Stał tu już Konrad w pełnej zbroi, w płaszczu, z hełmem w ręku, oczekując na księżnę. Izba wielka, niska, ciemna, pozawieszana była oponami, dosyć ozdobna, lecz duszno w niej było i nieczysto.

Księżnej Agaty nie było tu jeszcze, stał tu chudy, błady, z wejrzeniem kocim, ale oczyma bystre, przymilający się do zbytku rycerzom, mąż w sukni duchownej. Miał na szyi krzyż, a na palcu pierścień, który tylko prałatom wolno było nosić. Pod płaszczykiem też widniała biała rakieta, bo się na przyjęcie zakonników ustroił.

Nieco dalej stał, pierwsze tu miejsce zajmować mający prawo, biskup Jan Gozdawa, starzec, już wiekiem

pochylony. Prałat ten zastępował jego i księżnę i zastępować się zdał gospodarza. Był to sławny naówczas jeszcze ulubieniec księcia, książdz Jan Czapia, nauczyciel synów Konrada, doradca jego i prawa ręka, któremu głos powszechny przypisywał smutny, niezasiężony koniec meżnego Krystyna wojewody, którego Konrad dał rzucić do więzienia, oślepić i wkońcu zabić.

Był to pierwszy głośny czyn okrucieństwa, którym młody pan rządy swe napiętnował.

Biskup przypatrywał się Krzyżakom, ich rycerskiej postawie i nieznanemu strojowi — i stał na uboczu, opierając się na kłeryku, który mu towarzyszył. Oprócz niego przytomnym był kasztelan płocki, Wit z Chotla, człek też niemłody, krzepki jeszcze, lecz nieśmiały i niemowny. Było i wielu innych urzędników dworu i kapelanów kilku i ko-

morników dosyć, co się Krzyżakom chcieli przypatrzeć.

Jaszko łatwo się mógł ukryć w tem zbiorowisku i stanął za Niemcami, nie wysuwając się naprzód.

Dobry czas czekać musieli, nim księżna, która się na przyjęcie tych gości z całym przepychem wschodnim, do jakiego na Rusi nawykła, wystroiła, weszła ze dworem swym i dziećmi starszemi.

Jaszko jej nigdy nie widział. Wydała mu się poważną bardzo, lecz na twarzy jej niewieściej wcale nie dostrzegł dobroci, łagodności i skromności.

Konrad von Landsberg, który zdawał się wszystkim lekceważyć, a chciał się znaleźć po rycersku, powiedziało, że w lepszej chwili przybyć nie mogli i radzi będą pomódz do odparcia pogan.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Emigracja

w pierwszym kwartale br.

W ciągu pierwszego kwartału br. wyjechało z Polski ogółem 6843 emigrantów, a powróciło w tym samym czasie do kraju 4399 wychodźców.

Najwięcej emigrantów wyjechało do Palestyny, bo aż 3034 osób. Bardzo to cieszy każdego, że nasi pejsaci obywatela wyjeżdżają do Palestyny. Bodaj ich jaknajwięcej wyjechało. Do Francji wyjechało w tymże czasie 1968 osób, powróciło zaś z Francji 2514 wychodźców; wraca więc więcej, niż wyjeżdża. Do Stanów Zjedn. wyjechało tylko 440 osób, powróciło zaś tylko 37.

Ruch na Kolejach w marcu

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, ruch towarów na polskich kolejach państwowych wyrażał się przeciętnie dziennie liczbą 9759 wagonów 15-tonnowych.

Z tego na stacjach P.K.P. ładowano 8532 wagony dziennie (6528 do przewozu w kraju i 1995 do wywozu zagranicę); z zagranicy przyjmowano 184 wagony, tramiztem przez Polskę szły przeciętnie dziennie 884 wagony.

Wywóz węgla zagranicę

Wskutek całkowitego zastoju w przemyśle, który jest największym konsumentem węgla na rynku wewnętrznym, coraz to więcej musimy wywozić zagranicę tego czarnego minerału. I tak wywóz węgla stanowią w 1928 roku 14,7 proc. naszego ogólnego wywozu, w 1929 roku 13,8 proc., w 1930 roku 14,8 proc., w 1931 roku 18,6 proc., w 1932 roku 20,1 proc., a w ciągu pierwszego kwartału br. 21,9 procent.

Wraz z wzrostem wywozu musimy coraz to więcej dopłacać do tego wywozu cel premijowych, co w następstwie pociąga za sobą dalsze podrożenie węgla w kraju.

Radjoprogram z Warszawy

Wtorek, 9. 5.: 12,10 i 15,50 muzyka gramofon.; 15,35 „Wśród książek“; 16,25 odczyt: „Podstawy naukowe nowej szkoły“; 16,40 „Pogaństwo w dobie dzisiejszej“; 17,00 koncert symfoniczny; 18,00 muzyka lekka; 19,10 bieżące wiadomości rolnicze; 19,20 prasowy dziennik radiowy; 19,30 transmisja opery: „Quo Vadis“; w przerwie feljton: „Rok pamiątkowy trzech mistrzów“.

Środa, 10. 5.: 12,10 16,00 i 17,30 koncert gramofonowy; 15,35 dla dzieci: „Wczoraj a dziś“ i „Listy od dzieci“; 16,40 „O łączności Polonji zagranicznej z Macierzą“; 17,40 „Umowy o pracę robotników i pracowników umysłowych“; 18,00 koncert; 19,20 skrzynka pocztowa rolnicza; 19,30 feljton: „Zyciorys Cyprjana Norwida“; 19,45 prasowy dziennik radiowy; 20,00 uroczysta audycja z okazji święta narodowego Rumunii; 21,10 recital fortepian.; 22,00 „Na widnokręgu“; 22,15 i 23,00 muzyka tan.

Czwartek, 11. 5.: 12,10 15,25 15,50 i 17,00 muzyka gramofonowa; 12,35 poranek szkolny; 15,35 „Kultura spokoju“; 16,40 „Szata roślinna a człowiek“; 17,40 odczyt aktualny; 18,00 muzyka lekka; 19,20 kom. rolniczy; 19,30 fragment z powieści: „Pierwsza krew“; 19,45 prasowy dziennik radij.; 20,00 „Miłość i wiosna“ — audycja muzyczna; 21,30 słuchowisko: „Burmistrzanka Gryzelda“; 22,15 i 23,00 muzyka taneczna.

Kto pójdzie w roku bieżącym na ćwiczenia wojskowe

Z rocznika 1909.

1. Na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy (absolwenci szkół podoficerskich) wojska lotniczego i balonowego.

2. Na 5-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

a) wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy (absolwenci szkół podoficerskich) formacyj telegraficznych i radjotelegraficznych,

b) ci starsi szeregowcy i szeregowcy formacyj telegraficznych i radjotelegraficznych, którzy otrzymają imienne karty powołania.

3. Na 4-ro tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

ci starsi szeregowcy i szeregowcy wojska lotniczego i balonowego, którzy otrzymają imienne karty powołania.

Z rocznika 1907.

1. Na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

a) wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy (absolwenci szkół podoficerskich) należący do piechoty, kawalerji, artylerji, samocho-

Białe zęby: Chlorodont

40 1/2, - letnie, 4 1/2, - procentowe

Listy zastawne Państw. Banku Rolnego

Zapowiedź, że w najbliższym czasie zostanie uruchomiony kredyt parcelacyjny w 40 i pół - letnich 4 i 1/2 procentowych listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego, obudziła w sferach rolniczych zrozumiałe zainteresowanie.

Ruch parcelacyjny, mimo głosów przeciwnych, nie zamiera i jest jedynie utrudniony wskutek powszechnego braku wolnej gotówki. Przytem dotychczasowe formy kredytowania parcelacji posiadały wiele innych niedogodności. Kredyt był nie tylko zbyt drogi, lecz przytem trudny, lub wręcz niemożliwy do uzyskania, udzielany w niedostatecznych rozmiarach w stosunku do parcelowanego obiektu, procedura była przewlekła i dość kosztowna. Z zasady kredyt długoterminowy w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego udzielany był wtedy, gdy znajdowano nabywców na listy.

40 i pół - letnie 4 i 1/2 procentowe listy zastawne Państwowego Banku

Rolnego szczęśliwie wypełnią lukę istniejącą dotychczas w naszym ustroju kredytowym. Kredyt jest tani, udzielany bez trudności w stosunku 50 procent szacunku parcelowanego obiektu, a listy mają zapewniony zbyt po wysokim kursie.

Łatwość zbycia listów wynika stąd, że posiadacz parcelowanego obiektu może przedewszystkiem uregulować przy pomocy listów zastawnych otrzymanych od nabywców ziemi, zaległości podatkowe w stosunku do Skarbu Państwa, spłacić temi listami swe zaległe zobowiązania w Banku Gospodarstwa Krajowego i Państwowym Banku Rolnym, na pozostałe zaś listy znajdzie niewątpliwie na wolnym rynku nabywców, którzy poszukiwać będą listów zastawnych dla regulowania swych zaległości w stosunku do Skarbu Państwa. Łatwość lokowania 4 i pół procentowych listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego nada im znaczną obrotność, co również nie pozostanie bez dodatniego wpływu na kurs tych listów.

Zbrodniczy zamach na pociąg pospieszny

W odległości 117 km na południe od Kalkuty, w Indiach, niewyśledzeni dotychczas sprawcy dokonali zamachu bombowego na pociąg pospieszny.

Kilka wagonów uległo zupełnie zniszczeniu, przytem 16 podróżnych, Hindusów, zostało zabitych. Kilkadziesiąt osób odniosło ciężkie obrażenia.

Bomba z samolotu zdrzgotowała pociąg

W pobliżu stacji kolejowej Gatelyna pod Leningradem wydarzyła się niezwykła katastrofa. W czasie biegu pociągu osobowego na linii Leningrad — Tallin z wojskowego samolotu sowieckiego przypadkowo spadła bomba na dach wagonu. Bomba eksplodowała, niszcząc kompletnie wagon i rozrywając na strzępy znajdujących się wewnątrz pasażerów.

Trzy sąsiednie wagony zostały również poważnie uszkodzone.

Ilość rannych jest wielka. Wśród pasażerów powstała niesłychana panika, przypuszczano bowiem, że samolot nieprzyjacielski bombarduje pociąg.

Wkrótce wyjaśniło się, że ma się do czynienia z nieszczęśliwym wypadkiem. — Z Gatelyny niezwłocznie przybyła pomoc sanitarna. Przeciwko lotnikowi zarządono dochodzenie.

dyonów pociągów pancernych, balonów, lotnictwa, formacyj telegraficznych, radjotelegraficznych, taborów, służby intendenty, służby zdrowia i marynarki wojennej (za wyjątkiem morskiego dyonu artylerji przeciwlotniczej), którzy otrzymają imienne karty powołania.

Z rocznika 1905.

1. Na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy służby uzbrojenia, którzy otrzymają imienne karty powołania.

2. Na 5-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

ci starsi szeregowcy i szeregowcy formacyj telegraficznych, którzy otrzymają imienne karty powołania.

3. Na 4-ro tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

a) wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy (absolwenci szkół podoficerskich) należących do piechoty, kawalerji, artylerji, samochodów, pociągów pancernych, dyonów pancernych, dyonów pociągów pancernych, lotnictwa, balonów, formacyj telegraficznych, radjotelegraficznych, taborów, służby zdrowia, służby intendenty, baonu morskiego i saperów,

b) ci starsi szeregowcy i szeregowcy formacyj telegraficznych i służby intendenty, którzy otrzymają imienne karty powołania.

Z rocznika 1902.

1. Na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy służby uzbrojenia, którzy otrzymają imienne karty powołania.

2. Na 4-ro tygodniowe ćwiczenia wojskowe:

a) wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy (absolwenci szkół podoficerskich) należący do piechoty, kawalerji, artylerji (konnej, lekkiej, ciężkiej, najcięższej i przeciwlotniczej), pułków pancernych, dyonów pancernych, dyonów pociągów pancernych, samochodów, taborów, saperów, żandarmerji, służby zdrowia, służby intendenty i baonu morskiego,

b) ci starsi szeregowcy i szeregowcy służby intendenty, którzy otrzymają imienne karty powołania.

Ponadto obowiązani są do odbycia ćwiczeń wojskowych w roku bieżącym wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy, którzy podlegali powołaniu na ćwiczenia w roku ubiegłym, lecz z różnych powodów ćwiczeń tych nie odbyli.

Andrzej Strug laureatem m. Łodzi

Sąd konkursowy nagrody artystycznej miasta Łodzi, tegoroczną nagrodę literacką m. Łodzi przyznał znanemu polskiemu literatowi Andrzejowi Strugowi. Nagroda ta wynosi 10.000 zł.

Głodówka robotników w Tomaszowie Mazow.

W Tomaszowie Mazowieckim w miejscowej fabryce francuskiej 250 robotników włóknarzy od 5-ciu dni nie opuszcza murów fabryki, a w dniu 1 maja rozpoczęło głodówkę.

W fabryce Landsbergów od 4-ch dni trwa strajk włoski około 100 robotników.

Wiadomości bieżące

Wtorek, 9 maja 1933 r.

Wtorek: Grzegorza. Wschód sł. 3,52; zach. 7,14. Wsch. księż. 19,44; z. 3,26.
Środa: Antonina, Izidora. W. sł. 3,50; zach. 7,15. Wsch. księż. 21,20; z. 3,50.
Czwartek: Boguś. Wschód sł. 3,48; zach. 7,17. Wsch. księż. 22,46; z. 4,24.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „SMIECH“, bezpłatny dodatek do „Gazety Grudz.“

Województwa centralne.

WYKRYCIE WIELKIEJ FABRYKI FAŁSZYWYCH WAG.

W Kaliszu wykryto nielada afere. Oto na skutek doniesień z całego szeregu miejscowości Polski, gdzie ukazały się w użytku wagi i odważniki z fałszywymi stemplami, policja śledcza zaczęła wyszukiwać fałszerzy. I oto stwierdzono, że fałszowaniem odważników i wag zajmuje się niejaki Mojżesz Rafałowicz, zamieszkały przy ul. Majkowskiej w Kaliszu. Przeprowadzona u niego rewizja dała sensacyjny wynik.

Znaleziono bowiem 2.000 kg odważników z fałszywymi stemplami. Straty poniesione przez skarb państwa sięgają przeszło pół miliona złotych.

Rafałowicz uprawiał proceder swój już od roku 1926. Prowadził on w tej sprawie szeroką korespondencję i wysyłał koleją oraz autobusami na zamówienie do poszczególnych miast odważniki. Kupcy nabywali je, sądząc, iż są dobre. Zresztą stempel był tak mistrzowsko podrobiony, że trudno było odróżnić fałszywe odważniki od prawdziwych.

Rafałowicza przekazano władzom sądowym. Sprawa powyższa wzbudziła wielkie zainteresowanie. Należy dodać, że do wydziału śledczego zgłaszać się mają wszystkie urzędy miar wag z całej Polski, które zostały poszkodowane przez Rafałowicza.

WISIELEC W PŁONACEJ STODOLE.

We wtorek w godzinach popołudniowych mieszkańcy wsi Bronowice Małe zauważyli w stodole Barbary Kostoni wisielca, parobka Kosonowej, Antoniego Konia. Wszelkie próby ratunku okazały się bezskuteczne. Zwłoki pozostawiono w stodole, którą zamknięto do czasu przybycia komisji sądowno-lekarskiej. Nagle ze środka stodoły buchnęły płomienie. Pożar w szybkim czasie doszczętnie strawił stodołę. — Przybyła straż ogniowa ze zgłiszczy wydobyla zwęglone zwłoki samobójcy.

Jak się okazuje, Koni przed popełnieniem samobójstwa podłożył ogień.

„ZABIŁEM ŻONĘ I ŻADAM, ABY MNIE ZAMKNIĘTO W WIEZIENIU“

Niezwykła tragedia rozegrała się w Skierniewicach koło Warszawy. 35-letni Bolesław Domagalski, bawiacz się rewolwerem, przystawił „żartem“ lufę do pierwszej żony, która przysłuchiwała się audycji radjowej. Nagle padł strzał i kula zabiła Domagalską.

Żonobójcę zatrzymano, ale wkrótce zwolniono go, gdyż okazało się, że strzał padł przypadkowo.

Onegdaj Domagalski przybył do prokuratora sądu okręgowego w Warszawie i prosił, ażeby go aresztowano. — Kiedy otrzymał od prokuratora odpowiedź, że niema podstaw do osądzenia go w więzieniu, Domagalski z płaczem zawołał: „Ale jednak zabiłem żonę i muszę za to odpokutować w więzieniu. Musicie, panowie, mnie aresztować, skoro ja, jako żonobójca, sam tego żadam.“

AWANTURNIK PADŁ OD BRONI POLICJANTA.

W Czarnej Wsi pow. białostockiego w dniu 3 maja grupa pijanych awanturników wywołała w restauracji awanturę i kłótnie, która przemieniła się następnie w bójkę. Wezwany do zlikwidowania zajścia policjant został napadnięty przez podchmielonych awanturników, wobec czego zmuszony był w obronie własnej użyć broni i położył trupem na miejscu Edwarda Padelsa, a drugiego uczestnika awantury, Wacława Pawelskiego, ciężko ranił. Pawelskiego przewieziono do szpitala św. Rocha w Białymstoku, gdzie dokonano operacji. Na miejsce wypadku udali się przedstawiciele władz administracyjnych i śledczych.

STRAŻ GRANICZNA STACZA BÓJ Z PRZEMYTNIKAMI.

W okolicy Podleżna Szlacheckiego w pow. wieluńskim, jeden z funkcjonariuszów Straży Granicznej natknął się na kilku przemytników, wracających z „wycieczki“ do Niemiec. Kiedy strażnik wezwał przemytników do zatrzymania się, ci, nie zwracając uwagi na strzały, rzucili się do ucieczki i zniknęli w ciemnościach nocy. Po przeszukaniu terenu przez patrol, który przybył na miejsce strzelaniny, znaleziono około 30 kg. rodzynek, porzuconych przez uciekających. — Za przemytnikami wszczęto pościg, który nie dał dotąd pozytywnych wyników. Straż Graniczna ujęła również mieszkańca wsi Przedmoście gm. Praszka w pow. wieluńskim, Stanisława Ciurę, któremu skonfiskowano 100 sztuk pomarańcz, przemyconych z Niemiec a przeznaczonych dla kilku kupców żydowskich w Wieluniu.

Małopolska.

KRADZIEŻ W PAŁACU ARCYBISKUPIM.

W nocy z wtorku na środę patrolujący ulicą Teatynską we Lwowie posterunkowy zwrócił uwagę, iż brama wjazdowa do pałacu arcybiskupiego jest otwarta. Po rozbudzeniu śpiącego szofera ks. arcybiskupa Twardowskiego, Józefa Pawlika, stwierdzono, że złodzieje włamali się do pralni i garaży samochodowych, gdzie skradli mokrą bieliznę ks. arcybiskupa wartości 1.000 zł oraz dwie gumy samochodowe wartości 600 zł.

Sprawca był widocznie obznajomiony z terenem.

SPADEK DOLARA PRZYCZYNA ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO.

W pociągu, zdążającym ze Sambora do Lwowa, rozegrała się wstrząsająca scena. W jednym z przedziałów 3 klasy prowadzili pasażerowie rozmowę na temat spadku dolara, której przysłuchiwał się w milczeniu jakiś starszy wieśniak, przyczem pod wpływem słyszanych słów nieznanemu zaczął zdradzać silne zdenerwowanie.

W pewnym momencie, gdy wszyscy, zwróciwszy na niego uwagę, umilkli,

Samoloty 20 państw przybędą do Gdyni

W dniu 26 bm. przybędą do Gdyni z go Pomorza. Będzie to pierwsza tego rodzaju manifestacja lotnicza od czasu istnienia Gdyni.

Zjazd Komorników z całej Polski

W nadchodzącą niedzielę dnia 7 maja obradować będzie w Warszawie zjazd komorników z całego państwa. — Przedmiotem obrad będą między innymi sprawy związane ze zmianą sytu-

Dwa największe powaby

świeża młodzieńcza cera i smukła postać

Co bardziej pociąga? Niezrównany jest urok pełnej wyrazu twarzy, podkreślony jeszcze bardziej wdziękiem młodości i zdrowia.

Codziennie używanie mydła Palmolive pomoże Pani bezcenne to dobro zdobyć i utrzymać. Do wyrobu mydła tego bowiem służą słynne olejki owoców oliwnych, palm i orzechów kokosowych. Obfita pianą mydła Palmolive czyści łagodnie pory i nadaje jej czarowną świeżość i delikatność młodości.

Niech Pani używa mydła Palmolive nie tylko do twarzy, lecz również do całego ciała. Będzie Pani zaskoczona wynikiem, jaki się ukaże już po krótkim stosowaniu.

zerwał się nagle, podbiegł do drzwi i otworzywszy je gwałtownie, wyskoczył z pędzącym pociągu, zbliżającego się do stacji Lublin.

Pociąg zatrzymano. Desperata w stanie groźnym znaleziono z połamanymi rękami i nogami na nasypie kolejowym. Okazał się nim Dymitr Masny ze Starzawy.

Nieszczęśliwy, po 17-letnim pobycie w Ameryce, wrócił do kraju, zaoszczędziwszy ciężką pracą około 6.000 dolarów.

Dowiedziawszy się o spadku dolara, wyjechał do Lwowa, by poradzić się, co robić. Pod wpływem słów towarzyszy podróży wpadł w rozpacz i usiłował popełnić samobójstwo. W ciężkim stanie odwieziono go do szpitala powszechnego we Lwowie.

ARESZTOWANIE ADWOKATA - DEFRAUDANTA.

W Stanisławowie aresztowany został na polecenie prokuratora adwokat Rubin w Stanisławowie, za dokonanie szeregu oszustw na szkodę skarbu państwa i fałszowanie dokumentów. Dr. Rubin był sekretarzem związku inwalidów.

ZBRODNICZA AKCJA „MOŁOJCÓW“.

Policja przeprowadziła liczne rewizje i aresztowania w Złoczowie i okolicy wśród studentów i uczniów ukraiń-

skich. 15 z pośród nich, a to uczniów szkół powszechnych, przytrzymano na gorącym uczynku rozrzucania i rozdawania ulotek na ulicach i pod kinoteatrami. Po dwudniowym areszcie i przesłuchaniu wypuszczono ich na wolną stopę.

W okresie aresztowania szajka młodocianych sabotażystów w celach demonstracyjnych poprzecinała w nocy na linii Złoczów — Gliniany druty telefoniczne, podobnie, jak to uczyniono w czasie sądu doraźnego nad Danyłyszynem i Bilasem w grudniu ub. r.

EMERYT KOLEJOWY PRZEMYTNIKIEM.

W pociągu pospiesznym zdążającym z Krakowa do Lwowa aresztowano niejakiego Pietra Zaczka, emerytowanego urzędnika kolejowego, który wioził przy sobie 115 kg przemyconych z Niemiec towarów jak rodzynek, sardynek, pomarańcz i tytoniu.

Jak stwierdzono, Zaczek zajmował się stale przemytem z Niemiec przez Królewską Hutę, gdzie u jego siostry znajdował się w prywatnym mieszkaniu skład główny przemyconych towarów. Przedsiębiorstwo to opłacało się Zaczkowi tem więcej, że jako emeryt kolejowy korzystał on z 80-procentowej zniżki ceny biletów kolejowych, co w znacznym stopniu obniżało koszt przewozu towarów.

Jak stwierdzono, pozostawał Zaczek w kontakcie z kilku kupcami w Przemyslu i Lwowie, którzy nabywali u niego pochodzące z przemytu towary.

NIEPOKOJĄCE SZERZENIE SIĘ WŚCIEKLIWY.

Lwowskie Tow. Lekarskie na ostatnim posiedzeniu naukowym rozważyło szczegółowo sprawę gwałtownego szerzenia się wścieklizny.

Jak stwierdzono, obecnie nasilenie tej epidemii przekracza znacznie przeciętny poziom ostatnich kilku lat, czego dowodem jest nienotowana dotąd liczba 256 osób zamieszkałych we Lwowie, które 20 kwietnia musiały się poddać ochronnemu szczepieniu.

Sprawy organizacyjne Stronnictwa Ludowego

ZJAZDY I ZEBRANIA DO WYBORU DELEGATA NA KONGRES.

Blenie. — 17 maja o godz. 12 w Sekretarjacie Stron. Lud. przy ul. Fabrycznej nr. 9 w Grodzisku odbędzie się posiedzenie Zarządów Kół miejscowych dla wyboru delegata na Kongres. (Zjazd Powiatowy).

Sokołów Podlaski. — 14 maja odbędzie się w sali Domu Ludowego o godzinie 12 Zjazd Powiatowy celem wyboru delegata na kongres, na który przygędzie dr. Graliński. Wejście na salę obrad za legitymacjami.

Rzeszów. — 14 maja o godz. 9 rano w Domu Ludowym przy ul. Kolejowej odbędzie się statutowy Zjazd Powiatowy Stron. Lud., na którym dokonany będzie wybór delegata na Kongres.

STATUTOWE ZJAZDY POWIATOWE.

Olkusz. — 14 maja o godz. 1 popoł. w Leźbowie, w sali Domu Ludowego. Na zjeździe dokonany też będzie wybór delegata na oKngres, oraz omówione sprawy organizacyjne.

Zawiercie. — 14 maja o godz. 3 popoł. w Żarkach odbędzie się statutowy Zjazd Powiatowy Stron. Lud.

ZGROMADZENIA STRONNICTWA LUDOWEGO.

Sokolka. — 15 maja odbędzie się Zjazd działaczy i sympatyków Stron. Lud. w Sokolce, w Nowym Hotelu — na piętrze, z udziałem posła Sawickiego, dr. Gogolewskiego, sekr. Kreczki, Gołęba i innych.

Ilza. — 14 maja w lokalu Sekretarjatu Stron. Lud. w Ilży o godz. 10 odbędzie się konferencja przėsów i se-

NOTOWANIA GIEŁDOWE

Bydło i mięso

z dnia 5-go maja 1933 r.

Cena w złotych za 100 kg. żywej wagi		Warszawa		Lwów	
Wóły I. gat.	75—80	45—55			
Wóły II. gat.	65—70	—			
Stadniki I. gat.	—	40—50			
Stadniki II. gat.	—	35—38			
Stadniki III. gat.	—	—			
Krowy I. gat.	—	40—45			
Krowy II. gat.	60—65	32—35			
Krowy III. gat.	—	25—28			
Jalówki I. gat.	—	50—52			
Cielęta I gat.	70—75	35—40			

Swinie:

ponad 150 k g.	120—130	—
130—150 kg.	110—120	—
110—130 kg.	100—110	85—95

Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 29,80
1 dolar amerykański	zł 7,45
100 franków francuskich	zł 35,13
100 franków szwajcarsk.	zł 172,50
100 franków belgijskich	zł 124,83
100 koron czeskich	zł 26,52
100 guldenów gdańskich	zł 174,31
100 marek niemieckich	zł 205,00
1 gram czystego złota	zł 5,95

krętarzy Kół Stron. Lud. z całego powiatu. Sprawy bardzo ważne, przybycie wszystkich z legitymacjami konieczne.

Olkusz. — 21 maja o godz. 3 popoł. we wsi i gm. Kroczyce adwokat T. Woner wygłosi odczyt p.t. „Położenie gospodarze chłopów”.

Kozienice. — 11 maja o godz. 10 rano w Sekretarjacie Powiatowym Stron. Lud. w domu p. Polcia przy ul. 3 Maja odbędzie się zebranie Zarządu Pow. Stron. Lud. w Kozienicach.

Stąpica. — 14 maja we wsi Kłempie Dolne gm. Wolica u p. Jana Augustyna odbędzie się zjazd przėsów Kół Stron. Lud. z całego powiatu; na zjazd przybędzie pos. Araszkiwicz. Sprawy bardzo ważne, obecność wszystkich konieczna. Zamówień imiennych wysyłać się nie będzie.

KURSY POLITYCZNO - SPOŁECZNE.

— 13 maja o godz. 12 w sali Domu Ludowego we wsi Dolany gm. Łądek odbędzie się kurs oświatowo-gospo-

darczy dla członków Stron. Lud., na który przybędą pos. J. Nosek i pos. A. Langier.

— 11 maja w czwartek o godz. 12 odbędzie się jednodniowy kurs oświatowo-gospodarczy we wsi Grochowy gm. Dąbroszyn wyłącznie dla członków Stron. Lud., którzy winni posiadać legitymacje członkowskie. Na kurs przybędą: pos. Krysa, pos. A. Langier i prez. Zawadzki.

— 12 maja w piątek taki sam kurs oświatowo-gospodarczy dla członków Stron. Lud. odbędzie się we wsi Królikowie gm. Grodziec, z udziałem pos. Krysy, pos. A. Langiera i prez. Zawadzkiego.

— 12 maja w piątek taki sam kurs oświatowo-gospodarczy dla członków Stron. Lud. odbędzie się we wsi Królikowie gm. Grodziec z udziałem pos. Krysy, pos. A. Langiera i prez. Zawadzkiego.

Konin. — 11 maja w czwartek o godzinie 12 odbędzie się jednodniowy kurs oświatowo-gospodarczy we wsi Grochowy gm. Dąbroszyn wyłącznie

dla członków Stron. Lud., którzy winni posiadać legitymacje członkowskie. Na kurs przybędą: pos. Krysa, pos. A. Langier i prez. Zawadzki.
Kalisz. — 13 i 14 maja odbędzie się we wsi Kamień kurs polityczno-społeczny z udziałem posłów i wybitnych działaczy Stron. Lud.

Baczność Sieradzkie!

W dniu 14 maja br. o godz. 10 rano w Remizie Strażackiej w Męce pod Sieradzem odbędzie się Zjazd Powiatowy Kół Młodzieży Wiejskiej pow. sieradzkiego. Z Kola 1 delegat na 15 członków z prawem głosu, zaopatrzonego w zaświadczenie Zarządu Kola, a prawo głosu mają delegaci tych Kół, które opłaciły składki członkowskie na rok sprawozdawczy.

Pozatem w Zjeździe mogą brać udział wszyscy członkowie Kół w charakterze gości. Koleżanki i Koledzy, stawcie się licznie! — Osobne zawiadomienia wysyłane nie będą.

Zarząd Pow. Zw. Młodz. Wiejsk. Sekretarz (—) Józef Palma, Prezes (—) Andrzej Grądowski.

Odpowiedzi Redakcji.

- = Lis Sebastian, Pilcza Żelich. Abonament opłacony do 1. 4. 34 r.
- = Michaluk Andrzej, Sokółów. Abonament opłacony do 1. 1. 33 r.
- = Cieśliński Henryk, Wieleńdź. Abonament opłacony do 15. 4. 33 r.
- = Stankiewicz Stan., Piotrków Tryb. Abonament opłacony do 1. 7. 33 r.

DBAJ O KULTURĘ NARODOWĄ!
Zapisz się na członka wspierającego T. S. L.

Nowy listownik miłosny

Wzory listów miłosnych dla zakonanych, narzeczonych i małżonków. Cena z przesyłką 1,60 zł.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym urzędzie pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań nr. 200 420.

Zamówienia przesłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu (Pomorze).

POLAK

Pod tym tytułem ukazał się najłatwiejszy podręcznik do nauczania się w najkrótszym czasie języka niemieckiego.

CENA PODRĘCZNIKA

WRAZ Z PRZESYŁKĄ ZŁ 1,30.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań, Nr. 200 420.

W NIEMCZECH

Zamówienia przesłać należy:

Zakłady Graf. i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego Grudziądz.

Woźnica

do rozwożenia towarów i kasowania z kaucją 600 zł na stałą posiadę potrzebny. Złożenia piśmienne: „ZŁOTY UL”, Poznań ul. Wroniecka 6/8.

Ucznia

syna porządnych rodziców przymie mistrz rzeźnicki Sumliński, Gruta, powiat Grudziądz.

Żywokost

„Matador” nieoceniona pasza dla trzody obłewnej i bydła Zamówienia przysyłajcie do 18 maja br. Władysław Brzozowski, Budunki, gm. Łagiewniki, poczta Zgierz

Ubikacje

przemysłowe z kanalizacją, światło, siła, ca 1000 metr. kwadr. poszukuje Bydgoszcz, Długa 65.

Nowość!

Praski cementowo-żelazny do wyrobu węzy już od 20 zł., ale warszawskie i inne. — Listewki ramkowe Przerabiam wosk na węzy. Blisze informacje i próbki węzy listownie. Na odpowiedź znaczek. Andrzej Solak „Pasięka” Strzelce Wielkie woj. Krakowskie.

KSIĄŻKI DO NABOŻEŃSTWA

III dla wszystkich dostępne po umiarkowanych cenach.

- Wianek Marii, format 10x7 cm., oprawa skórkowa. - Cena Zł. 3,60.
- Chleb Anielski, format 8 1/2 x 5 1/2 cm., oprawa skórkowa. - Cena Zł. 2,30.
- Chleb Anielski, format 8 1/2 x 5 1/2 cm., opr. imitacja skórki. Cena Zł. 1,30.
- Wiara, Nadzieja i Miłość format 9x8 cm., opr. skórk. Cena Zł. 3,—.
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9x8 cm., opr. płóc. - Cena Zł. 1,50.
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9 1/2 x 6 cm., oprawa skórkowa, ze zamkiem. - - - - - Cena Zł. 3,40.
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9 1/2 x 6 cm., opr. skórk. Cena Zł. 3,45.
- Droga do Nieba, format 10 1/2 x 6 1/2 cm., opr. papierowa. Cena Zł. 0,75.

- Chleb Anielski, format 8x5 1/2 cm., oprawa płócienna. - Cena Zł. 1,25.
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9 1/2 cm., opr. im. sk. Cena Zł. 1,85
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9 1/2 x 6 cm., opr. skórk. Cena Zł. 2,90.
- Zawsze z Bogiem, format 11x7 cm., oprawa skórkowa. - Cena Zł. 2,90
- Jezus, Marija, Józef, format 10x7 cm., opr. skórkowa. Cena Zł. 2,80
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9x8 cm., opr. skórk. Cena Zł. 3,—
- Wiara, Nadzieja i Miłość, format 9 1/2 x 6 cm., opr. skórk. Cena Zł. 3,—
- Skrób Duszy, format 12 1/2 x 8 1/2 cm. (brzeg czerwony), w twardej papierowej okładce - - - - - Cena Zł. 1,25

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań, Nr. 200.420.

Zamówienia przesłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu - (Pomorze).

już wyszedł z druku nr. 23.

jest do nabycia we wszystkich księgarniach i miejscach sprzedaży gazet. Zamówienia abonamentowe przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe, lub można skutecznie wprost w administracji w Grudziądzu.

Abonament kwartalny 75 groszy.

Oryginalny

ten elegancki sygnet damski lub męski, z rubinem lub czarnym agatem lub PIERŚCIO NEK DAMSKI fantazyjny z kolorowym kamieniem, nadzwyczaj elegancki, efektowny i modny prawdziwie złociste z próbką, wysyłamy każdemu po niebywale niskiej cenie reklamowej zł 3 gr 90 za sztukę. W zamówieniu prosimy nadesłać palec obwođu palca. Wysyłamy za zaliczeniem pocztow. Spieszcie z zamówieniami „KADEWU”. Łódź skrz poczt 405. oddz 21.

OGŁASZAJCIE W GAZECIE GRUDZIĄDZKIEJ

Wino

domowego wyrobu

Podręcznik i wskazówki do wyrobu wina ze wszystkich jadalnych owoców ogrodowych i polnych, wyrób domowy piwa, likierów, lemonjad i syropów. —

Cena wraz z przesyłką 1,20 zł.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań nr 200 420.

Zamówienia przesłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu.

HUMOR ZAGRANICZNY.

— Panie szefie, jakiś przyjaciel prosi pana do telefonu!

— A skąd pan wie, że to przyjaciel?

— Dlatego, że zapytał: czy to ty, stary osle?